

Sygn. akt IV CSK 481/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku S. G. , D. G. i K. G.
przy uczestnictwie L. P.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 20 grudnia 2018 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Z. oddalił apelację wnioskodawców S. G. , D. G. i K. G. od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 kwietnia 2018 r. rozgraniczającego nieruchomości położone w K. składające się z działek nr [...]69 i [...]13 stanowiących współwłasność wnioskodawców z działkami nr [...]68 i [...]12 stanowiących własność uczestnika postępowania L. P. , w ten sposób, że przebieg granicy pomiędzy tymi nieruchomościami został ustalony według linii składającej się z odcinka linii prostej

koloru czerwonego przedstawionego na mapie sporządzonej przez biegłego W. S., przyjętej do Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego przez Starostę B. dnia 6 marca 2018 r., łączącego punkty oznaczone na tej mapie numerami 160 i 3, oraz odcinków linii prostej koloru czarnego przedstawionych na mapie sporządzonej przez geodetę J. P. , przyjętej do Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego przez Starostę B. dnia 23 sierpnia 2016 r., łączących punkty oznaczone na tej mapie numerami 3 i 7 oraz 8 i 51.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez wnioskodawców. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazali, że zachodzi oczywista zasadność skargi z uwagi na dokonanie rozgraniczenia nieruchomości przez *Sądy meriti* na podstawie stanu prawnego, jaki ma wynikać z zasiedzenia przygranicznego pasa gruntu, nad którym uczestnik ani jego poprzednicy prawni, zgodnie z dowodami przeprowadzonymi w sprawie, nie sprawowali władztwa. Ponadto Sąd Okręgowy ewidentnie naruszył art. 378 k.p.c. nie rozstrzygając w istocie czy postępowanie Sądu pierwszej instancji było prawidłowe.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżących, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymogów, ograniczając się do przytoczenia ogólnych zastrzeżeń pod adresem zaskarżonego postanowienia, bez wykazania ich rażącego charakteru. Z obowiązku wynikającego z art. 378 § 1 k.p.c. nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu orzeczenia każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone, przed wydaniem orzeczenia (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2010 r., V CSK 296/09, M.Pr.Bank. 2012, nr 4, s. 19, z dnia 26 kwietnia 2012 r., III CSK 300/11, OSNC 2012 r., nr 12, poz. 144, i z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, OSNC - ZD 2015r., nr D, poz. 64). Z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika by obowiązek ten nie został w niezbędnym zakresie zrealizowany.

Z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika również, żeby Sąd Okręgowy dokonał rozgraniczenia działek wbrew przyjętej przez Sąd Najwyższy wykładni art. 153 k.c., zgodnie z którą kryteria wskazane w tym przepisie są ułożone w ścisłej hierarchii, a zatem jeżeli możliwe jest rozgraniczenie dwóch działek według stanu prawnego, to rozgraniczenie tych działek według spokojnego posiadania nie może nastąpić. Stanem prawnym jest również uwłaszczenie wynikające ze stanu samoistnego posiadania nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego na dzień 4 listopada 1971 r. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1981 r., III CRN 171/81, OSNC 1982, nr 4, poz. 51, z dnia 7 stycznia 1998 r., III CKN 308/97, niepubl., z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CZP 51/09, niepubl., z dnia 2 czerwca 2011 r., I CSK 521/10, niepubl., z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CSK 596/11, niepubl., z dnia 2 grudnia 2015 r., IV CSK

109/15, niepubl., z dnia 23 marca 2016 r., III CSK 126/15, niepubl., i z dnia 8 września 2016 r., II CSK 836/15, niepubl.).

Ponadto z podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, którą Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że jako kryterium rozgraniczenia został przyjęty stan prawny, a poprzednicy prawni wnioskodawców i uczestnika postępowania nabyli własność rozgraniczonych nieruchomości na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. z 1971 r., poz. 250). *Sądy meriti* przyjęły, że granice nieruchomości powinny zostać ustalone według istniejącego w dniu 4 listopada 1971 r. stanu posiadania nieruchomości, co jest zgodne ze stanowiskiem prezentowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 1975 r., III CZP 92/74, OSNC 1976 nr 3, poz. 34, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2001 r., I CKN 901/98, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CZP 51/09, niepubl.). Kwestia zasiedzenia przygranicznych pasów gruntu nie była podstawą ustalenia granicy, a była przez Sądy rozpatrywana jedynie alternatywnie. Przeciwnie stanowisko skarżących jest sprzeczne z motywami rozstrzygnięcia i opiera się na kwestionowaniu przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy i aprobowanej przez Sąd Okręgowy oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów dotyczących zakresu i charakteru posiadania przygranicznych pasów gruntów, dotyka zatem kwestii usuwających się spod kontroli sądu kasacyjnego.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.).

jw